

Veiligheid ruiters en menners op de openbare weg

vzw Vlaams Paardenloket

Katrien Van Miert | vzw Vlaams Paardenloket

Paarden op de openbare weg Reglementering

vzw Vlaams Paardenloket

Regelgeving = zeer uitgebreid

- Wegcode
- Boswetboek
- Veldwetboek
- Reglementering dierenwelzijn
- Decreten
- Plaatselijke reglementen
- ...

Enkele essentiële zaken opgelijst in deze presentatie
Geen totaaloverzicht!

Documentatiemateriaal

Nieuwe wegcode aangekondigd

➔ Brochure Vlaams Paardenloket gepland eens nieuwe wegcode van kracht

➔ In tussentijd:

- Presentatie Jan Desmet
- Boek “Wegcode voor ruiter en menner” | Jan Desmet
- Website Vlaams Paardenloket (brochure zichtbaarheid,...)

Minimumleeftijd betreden openbare weg

- Bestuurder gespan
➡ 16 jaar
- Bestuurder paard
(ruiter; aan de hand)
➡ 14 jaar
- Bestuurder paard vergezeld door ruiter van minstens 21 jaar
➡ 12 jaar

Enkele bepalingen mbt bestuurders van paarden op de openbare weg

- Lichamelijke geschiktheid
- Rijvaardigheid (brevetten?)
- In staat alle nodige rijbewegingen uit te voeren
- Paard(en) goed in de hand hebben (bitloos, zadelloos?)
- Geen gebruik maken van draagbare telefoon
- Niet dronken/ geïntoxiceerd
- Richtingsverandering aangeven met armbeweging
- Niet galopperen in bebouwde kom
- ...

Enkele specifieke bepalingen mbt gespannen

- Niet meer dan vier dieren achter elkaar
- Maximum drie paarden naast elkaar
- Vergezeld van voldoende begeleiders om het verkeer veilig te doen verlopen
- Bij lading langer dan 12 meter: Begeleider te voet achter de lading

Plaats op de openbare weg

- Rechts aanhouden
 - Aardewegen en boswegen: Geen verplichting om zo dicht mogelijk aan de rechterkant te rijden
- Openbare weg:
 - Ruiters maximum 2 aan 2,
 - Menners niet naast elkaar

Plaats op de openbare weg

- Gelijkgrondse berm:
 - Niet toegankelijk tenzij enkel voor ruiters indien buiten de bebouwde kom
 - Met meerdere ruiters naast elkaar toegelaten indien breed genoeg
- Verhoogde bermen: Enkel bij rechts/links afslaan of binnenrijden/verlaten privé-eigendom
- Fiets- of voetpad: Niet toegankelijk
- Ruiterpaden: Niet toegankelijk voor menners
- Andere verboden plaatsen

Zichtbaarheid

Alle ruiters en koetsen die

- tijdens het vallen van de avond,
- tijdens het aanbreken van de dag of
- overdag bij een zichtbaarheid van minder dan 200 meter

de openbare weg op gaan moeten voorzien zijn van

- een wit of geel licht vooraan **en**
- een rood licht achteraan

Zichtbaarheid

- Beide lichten mogen in één enkel apparaat verenigd zijn en moeten aan de linkerzijde van de koest of de ruiter bevestigd worden.
- Let er uiteraard steeds op dat de verlichting duidelijk genoeg is.
- Het rode achterlicht moet 's nachts, bij helder weer, zichtbaar zijn van op een afstand van minimum 100 meter.
- In België zijn knipperende lichten toegestaan.
- Koetsen dienen ten allen tijde voorzien zijn van driehoekige reflectoren achteraan. Aan te raden, maar niet verplicht, zijn bijkomende oranje reflectoren aan de zijkant van de koets (tussen 40 en 120 cm hoog).

Verplichtingen andere weggebruikers

- Vertragen indien men een paard op de openbare weg nadert
- Stoppen indien het paard tekenen van angst vertoont
- Verboden om door lawaai de dieren te doen schrikken

Nodige maatregelen nemen om te voorkomen dat de lading en al wat dient om de lading vast te maken, door lawaai de dieren zou doen schrikken

Hou jezelf in toom

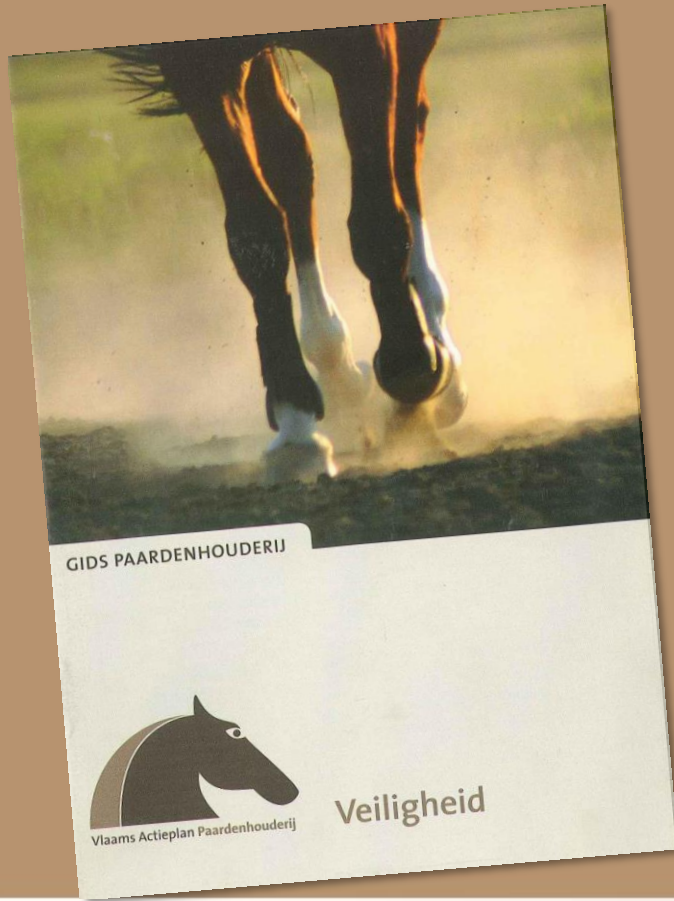
Gedragswijzer voor ruiters en menners

vzw Vlaams Paardenloket

Grote vraag naar info over veiligheid

Brochure *Veilig Omgaan met Paarden*
(ILVO - 2009)

1 van de populairste websitedocumenten

Maandelijks vragen over veiligheid,
verkeersregels en verzekeringen

Positieve respons op nieuwsbrieven

MAAR blijf alert!

Afstemming met de sector

- BCP: Ontstaan idee gedragscode - Basistekst
- 2010: Paardenloket stemt verder af met:
 - VLP
 - LRV
 - LRV/VVR

Hou jezelf in toom!

Gedragswijzer voor ruiters en menners

- In de *rijpiste*
- Tijdens *buitenritten*

Regels die u al zou moeten kennen

Rijpiste

- Communiceren met andere rijpistegebruikers
- Voorrangsregels
- Andere rijpistegebruikers niet hinderen

Rijpiste

01. COMMUNICEER MET DE ANDERE RIJPISTEGEBRUIKERS

- Waarschuw mederuiters als je de piste wil betreden
- Vraag toestemming om hindernissen te (ver)bouwen
- Verwittig andere pistegebruikers indien je een hindernis wil nemen

02. RESPECTEER DE VOORRANGSREGELS

- Ruiters, menners en paarden in moeilijkheden hebben absolute voorrang
- Ruiters die zijgangen oefenen hebben voorrang
- Ruiters op de hoefslag hebben voorrang op ruiters die andere figuren rijden
- Galopperende ruiters hebben voorrang op dravende en dravende op stappende
- Ruiters die op de linkerhand rijden hebben voorrang (kruisen gebeurt dus steeds langs links)

03. HINDER DE ANDERE RIJPISTEGEBRUIKERS NIET

- Opstappen, afstappen en aansingelen gebeurt niet op de hoefslag
- Hou minstens drie meter afstand van andere paarden
- Haal in langs de binnenzijde van de piste
- Je paard uitstappen doe je op de binnenhoefslag

Regels die u al zou moeten kennen

Buitenritten

01. NADER ANDEREN MET DE NODIGE VOORZICHTIGHEID

- Vraag steeds toestemming alvorens voorbij te rijden
- Nader in stap of arbeidsdraf
- Een grotere groep heeft voorrang op een kleinere
- Indien andere paarden bang worden ga je stil staan en hou je afstand

02. HINDER ANDERE RUITERS EN WEGGEBRUIKERS NIET

- Menners laten zich best vergezellen door een tweede persoon
- Rij nooit met meer dan twee paarden naast elkaar
- Blijf aan de rechterzijde van de weg op een veilige afstand van andere weggebruikers en objecten
- Stem je gangen af op de omstandigheden en andere weggebruikers

03. HOU DE WEGKAPITEIN IN HET OOG

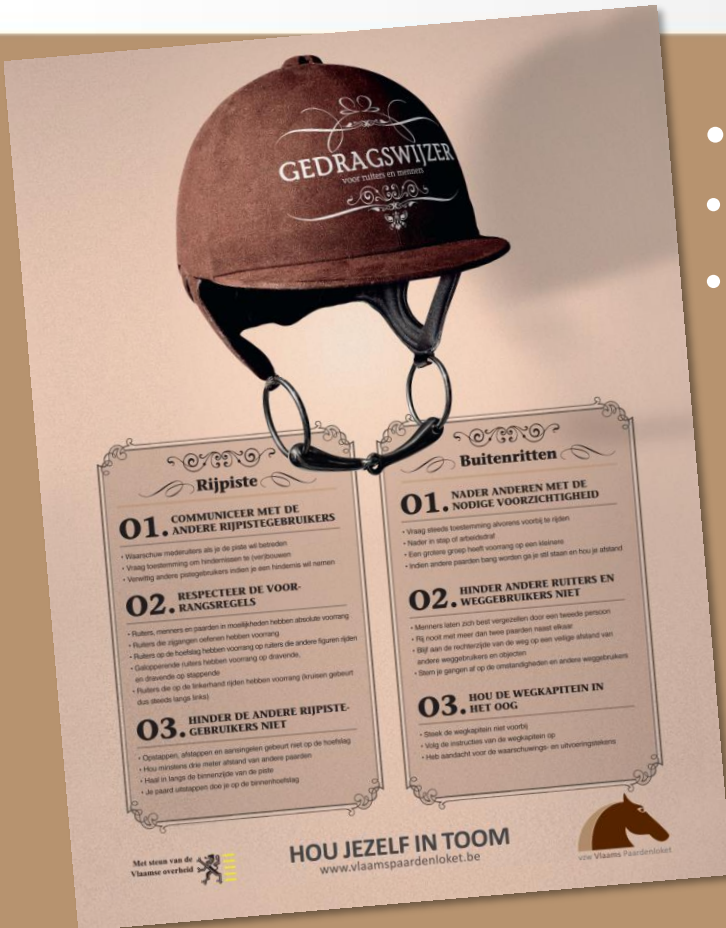
- Steek de wegkapitein niet voorbij
- Volg de instructies van de wegkapitein op
- Heb aandacht voor de waarschuwings- en uitvoeringstekens

Buitenritten

- Voorzichtig naderen
- Andere weggebruikers niet hinderen
- Aandacht voor de wegkapitein

Posters

- Gratis af te halen op onze beursstand
- Gratis opgestuurd
- Aansporen manege, club, stal, ...

Advertenties – nieuwsbrief – persaandacht

- Mailing
- Hippische bladen
- Landbouwmagazines
- Gemeentebleden
- Clubbladen
- ...

Online

- Webpagina
- Banners

Online

Facebook

- 533 likes
- +/- 80% vrouwen
- +/- 30% mannen
- wedstrijden

Meer: www.vlaamspaardenloket.be

- Brochures
 - Veilig omgaan met paarden (ILVO)
 - Veiligheid in de paardensector (FOD Werkgelegenheid)
 - Zichtbaarheid op de openbare weg (Vlaams Paardenloket)
- FAQ's
- Nieuwsberichten
- Presentaties
- Subwebsites

Meer: Vlaamse Liga Paardensport (VLP)

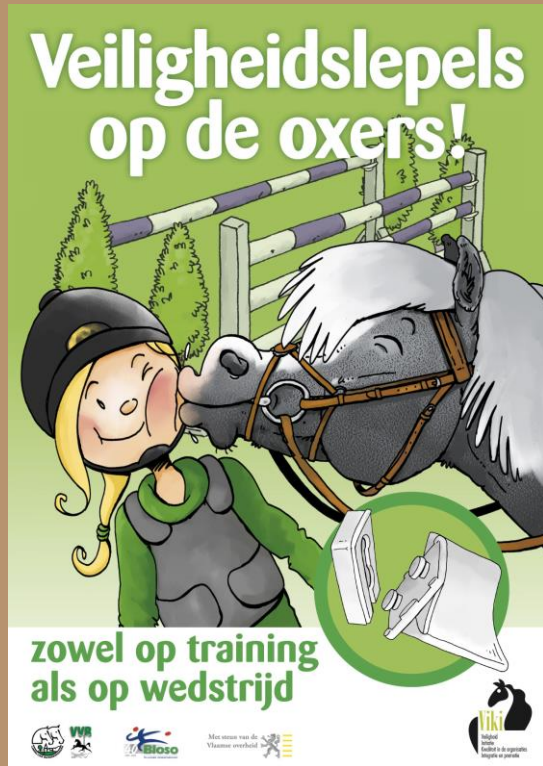

- www.veiligpaardrijden.be
- Ludieke kalender voor sportclubs

www.vlp.be

Meer: Landelijke Rijverenigingen (LRV)

- Jeugdsportproject VIKI
 - Belonen van clubs die scoren op kwaliteitscriteria
 - Postercampagne (Ruiterpet, bodyprotector, veiligheidslepels, afbakening terrein, ...)
- Flyer gedragscode eventing

www.lrv.be

Meer: Vlaamse Vereniging voor Ruitertoerisme (LRV-VVR)

- Code Of Conduct & Huishoudelijk reglement
 - Respect (voor mens, dier, recreant, natuur, omgeving)
 - Veiligheid (beter voorkomen dan genezen, nooit vergeten dat we met dieren op stap zijn ...)
- Demonstraties *Verkeersveilig met paard op weg*
 - Flanders Horse Expo (2012 – 2013)
 - Ism Vlaams Paardenloket en LRV

www.ruitertoerisme.eu

**Veiligheidscampagne:
Paard op de baan? Kalm aan!**

vzw Vlaams Paardenloket

De noodzaak aan een campagne

vzw Vlaams Paardenloket

Evoluties

- Explosieve groei aantal recreatieruiters en –menners
- Stijgende drukte op openbare wegen
- Toenemende bebouwing en verharding van wegen (Bijna onmogelijk om drukkere wegen te vermijden)

Elk slachtoffer is er één te veel

Cijfers verkeersslachtoffers Federale Politie – FOD Economie (Vlaanderen)

Ruiters

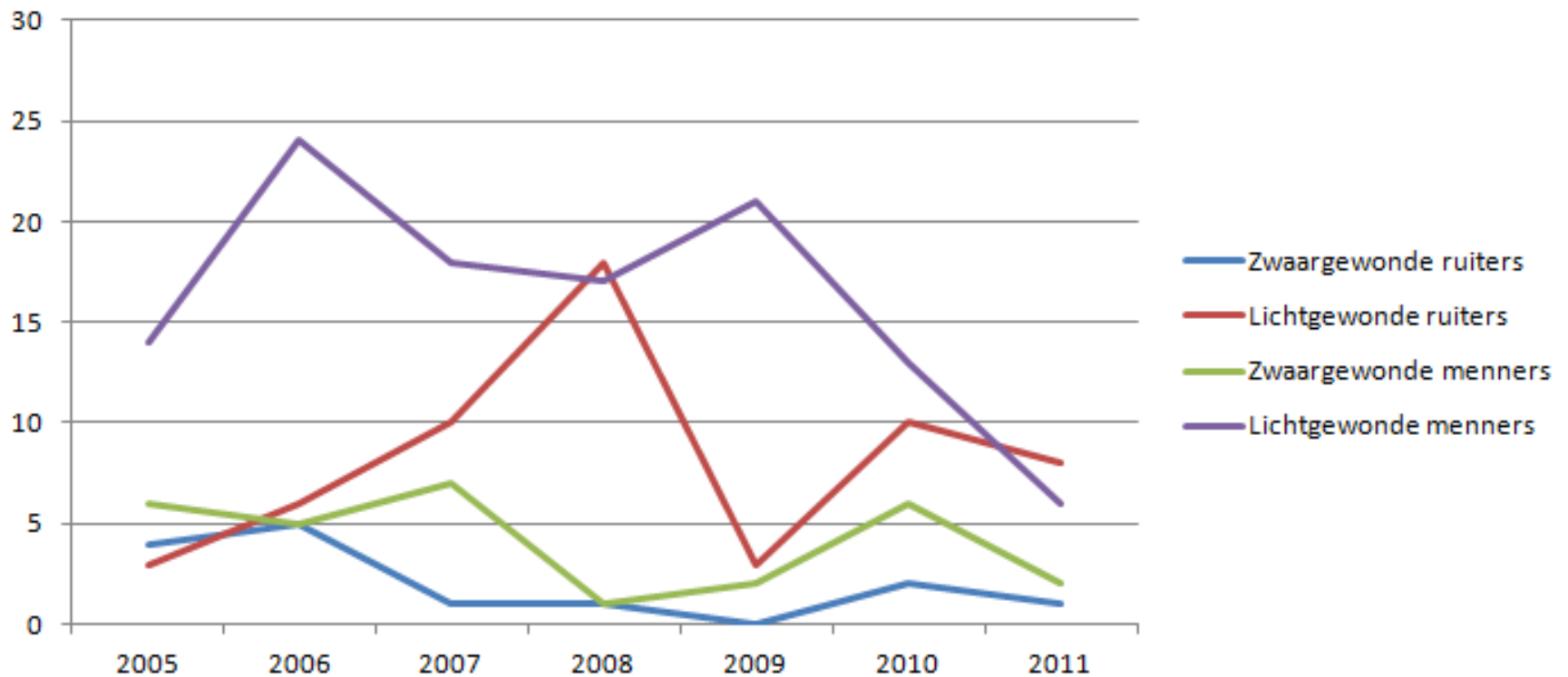
	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Doden	0	0	0	0	0	0	0	1
Zwaargewonden	1	4	5	1	1	0	2	1
Lichtgewonden	6	3	6	10	18	3	10	8

Menners

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Doden	0	1	0	1	0	0	1	0
Zwaargewonden	6	6	5	7	1	2	6	2
Lichtgewonden	9	14	24	18	17	21	13	6

Elk slachtoffer is er één te veel

Onderzoek

vzw Vlaams Paardenloket

Veiligheidsgevoel bij ruiters en menners

Onderzoek onveiligheidsgevoel: Werkwijze

Gecombineerd met tevredenheidsonderzoek vzw Vlaams Paardenloket

- Doelgroep
 - Bezoekers website (Oproep om mee te werken op website)
 - Nieuwsbriefabbonnee's (Oproep medewerking via e-mailing)
- Digitale enquête met behulp van gratis internettool
- Verloting 10 zadeldoeken onder deelnemers
- 343 geldige enquêtes afgenomen

Onderzoek onveiligheidsgevoel: Werkwijze

3 vragen

- Komt u met uw paard op de openbare weg – Straten met doorgaand verkeer (Ja | Neen; omdat...)?
- Hoe veilig voelt u zich op de openbare weg (1= Onveilig | 5= Veilig)?
 - Motiveer uw antwoord
- Welk van onderstaande zaken maakte u reeds mee op de openbare weg (Keuzelijst | Meerdere antwoorden mogelijk)?

Onderzoek onveiligheidsgevoel: Resultaten

Betreden van de openbare weg

- 80,5% begaf zich op de openbare weg (als ruiter of menner).

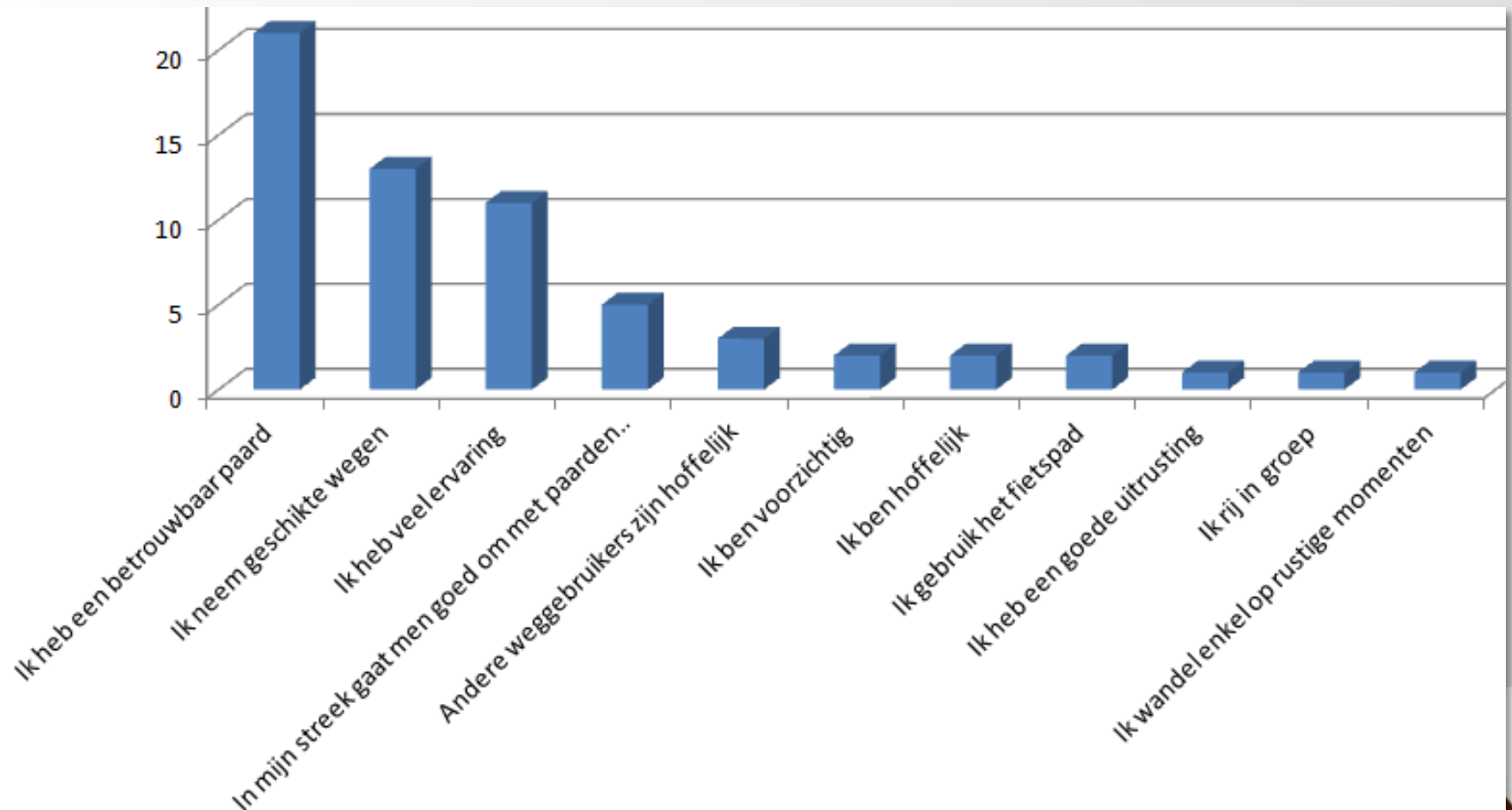
Onveiligheidsgevoel (Score van 1 tot 5)

- Erg weinig ruiters voelen zich veilig tot zeer veilig (18,5%).
- Slechts 3,3% voelt zich zeer veilig.
- Het aantal mensen dat zich zeer onveilig voelt ligt 4x hoger (14,1%).

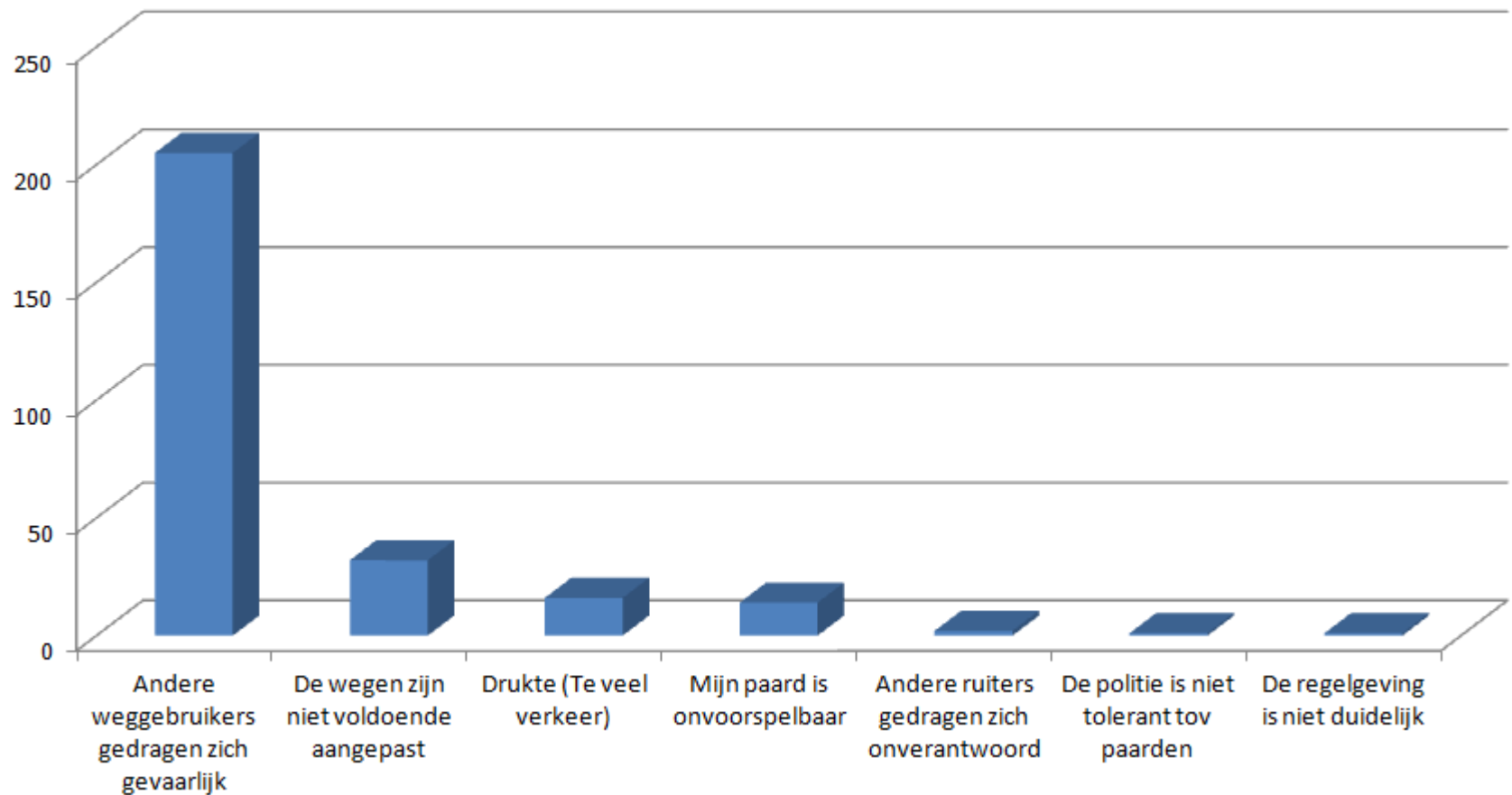
Onderzoek onveiligheidsgevoel: Resultaten

Redenen om zich veilig te voelen

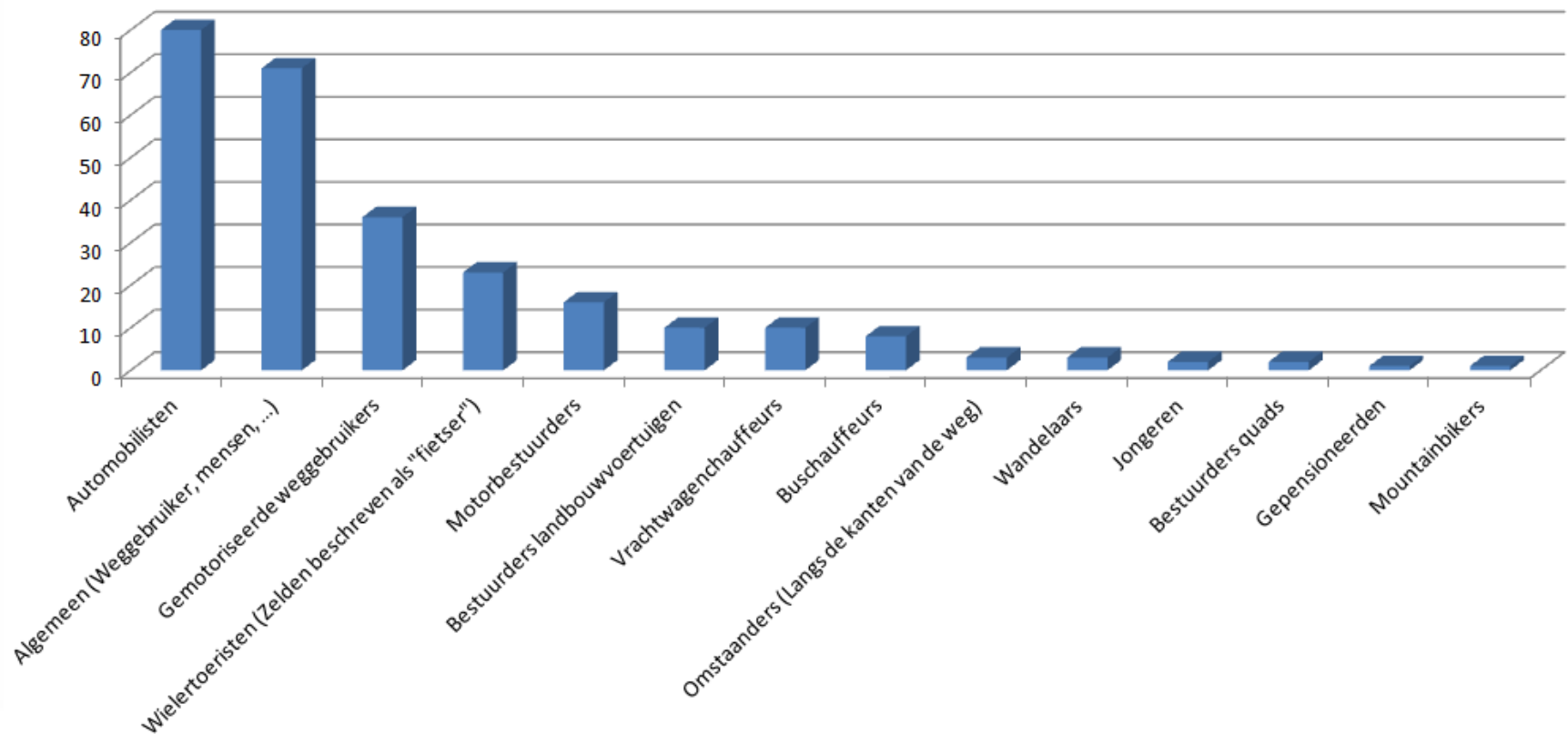
Onderzoek onveiligheidsgevoel: Resultaten

Redenen om zich onveilig te voelen

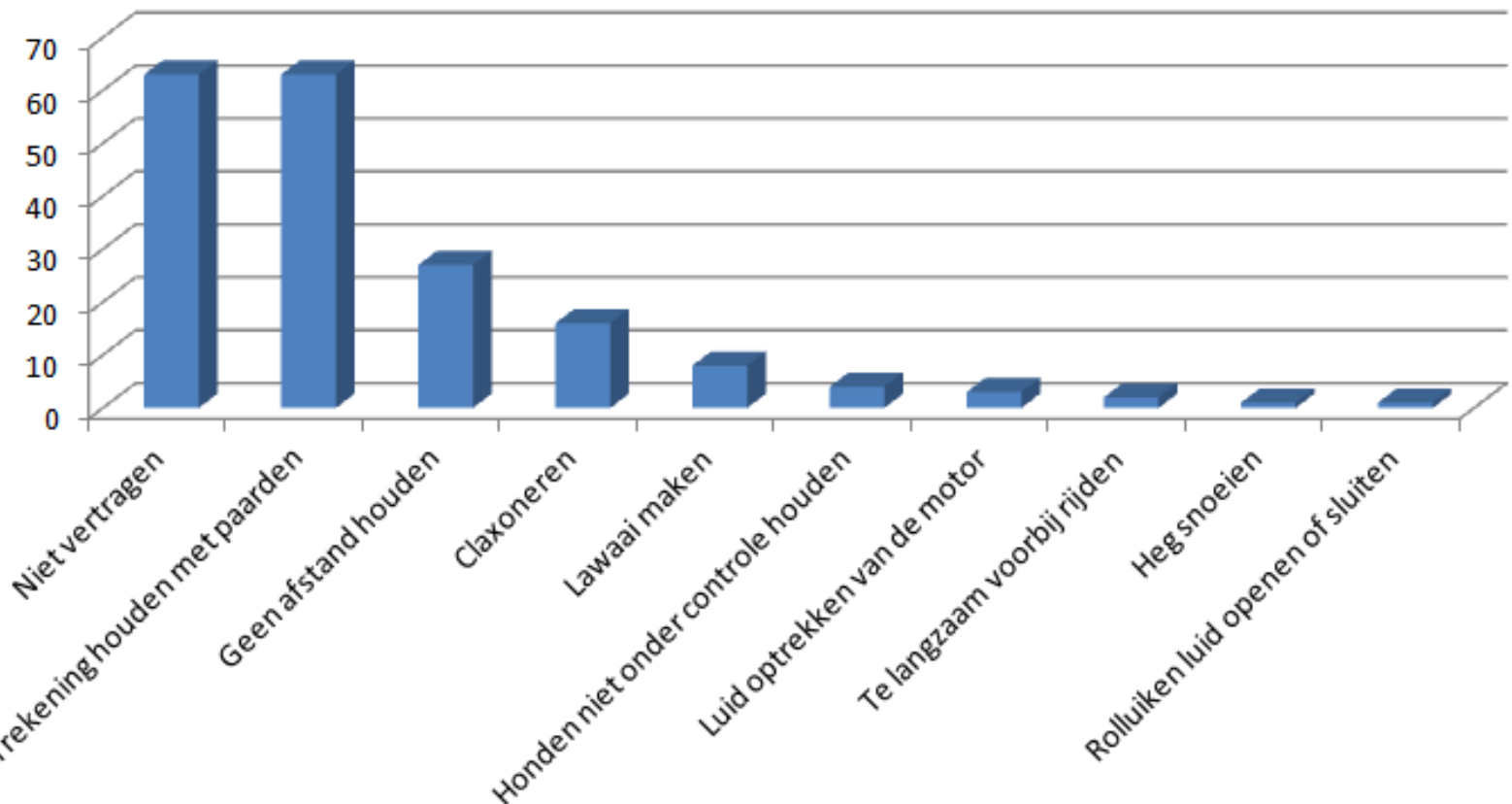
Onderzoek onveiligheidsgevoel: Resultaten

Meest vermelde gevaarlijke types van weggebruikers

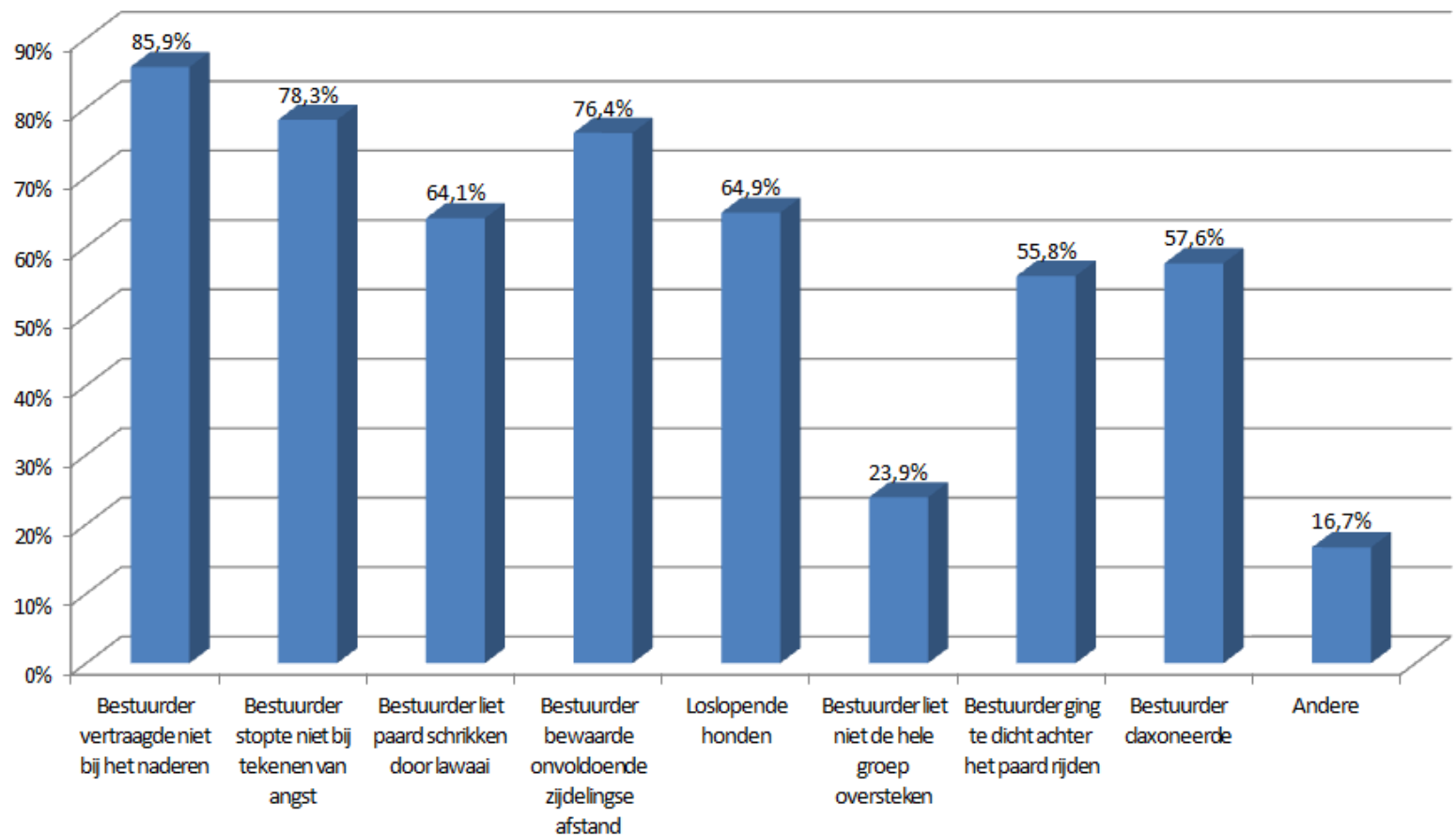
Onderzoek onveiligheidsgevoel: Resultaten

Spontaan vermelde gevaarlijke handelingen weggebruikers

Onderzoek onveiligheidsgevoel: Resultaten

Wat maakte men reeds mee op de openbare weg? (Meerkeuze)

Onderzoek onveiligheidsgevoel: Resultaten

Vermeende redenen voor gevaarlijk gedrag andere weggebruikers

- Ruiters en menners schrijven het gevaarlijke gedrag van andere weggebruikers vooral toe aan **onwetendheid**: 74x vermeld
- Daarnaast ziet men ook **onwil** als oorzaak (frustratie, pesterij): 53x vermeld

De campagne

vzw Vlaams Paardenloket

Paard op de baan? Kalm aan!
Paarden zijn kwetsbaar in het verkeer, geef ze ruimte.

Campagnebeeld

**PAARD OP DE BAAN?
KALM AAN!**

Paarden zijn kwetsbaar in het verkeer, geef ze ruimte.

Voor uw vragen over paarden in het verkeer surf je naar www.vlaamspaardenloket.be

Vlaams Paardenloket vzw
Duboislaan 2, 1560 Hoeilaart
Tel: 02/658.09.50 | info@vlaamspaardenloket.be

Met steun van de
Vlaamse overheid

vzw Vlaams Paardenloket

Boodschap

Paard op de baan? Kalm aan!

Paarden zijn kwetsbaar in het verkeer, geef ze ruimte.

TIPS: WAT DOE JE BEST ALS JE EEN PAARD TEGENKOMT IN HET VERKEER?

Paarden zijn gevoelig. Ze schrikken sneller dan je denkt en proberen dan weg te vluchten. Ruiters en koetsiers kunnen dit niet altijd vermijden. In het verkeer kan dit grote gevolgen hebben.

- **Vertraag** altijd en stop indien het paard angstig is.
- **Hou afstand:**
 - Laat zo veel mogelijk ruimte als je achter een paard rijdt.
 - Hou genoeg zijdelingse afstand als je het voorbij steekt of inhaalt.
 - Als je een paard voorbij steekt voeg je zo ver mogelijk voorbij het dier weer in.
- **Maak geen lawaai:** Paarden schrikken van claxons, geroep, luide muziek, zware motoren, kletterende aanhangwagens en vracht,...
- **Vermijd plotse en hevige bewegingen** zoals rennen, zwaaien, flapperende ladingen,...
- **Doorbreek nooit een groep** paarden.
- Wees **extra op je hoede in vreemde situaties:** Paarden zijn bang van bizarre of onbekende objecten zoals treinen, trams, vrachtwagens, tractoren, tunnels, bruggen, omvergevallen bomen, loslopende honden...

Kortom, blijf kalm en geduldig!

Doelgroep

- Algemene weggebruiker
- Ruiters en menners
 - Vragende partij
 - Verdere verspreiding van de boodschap
 - Samenwerking met VLP, LRV, LRV-VVR

Lancering

Persconferentie

- 4 juli 2011
- Federale Politie te Paard

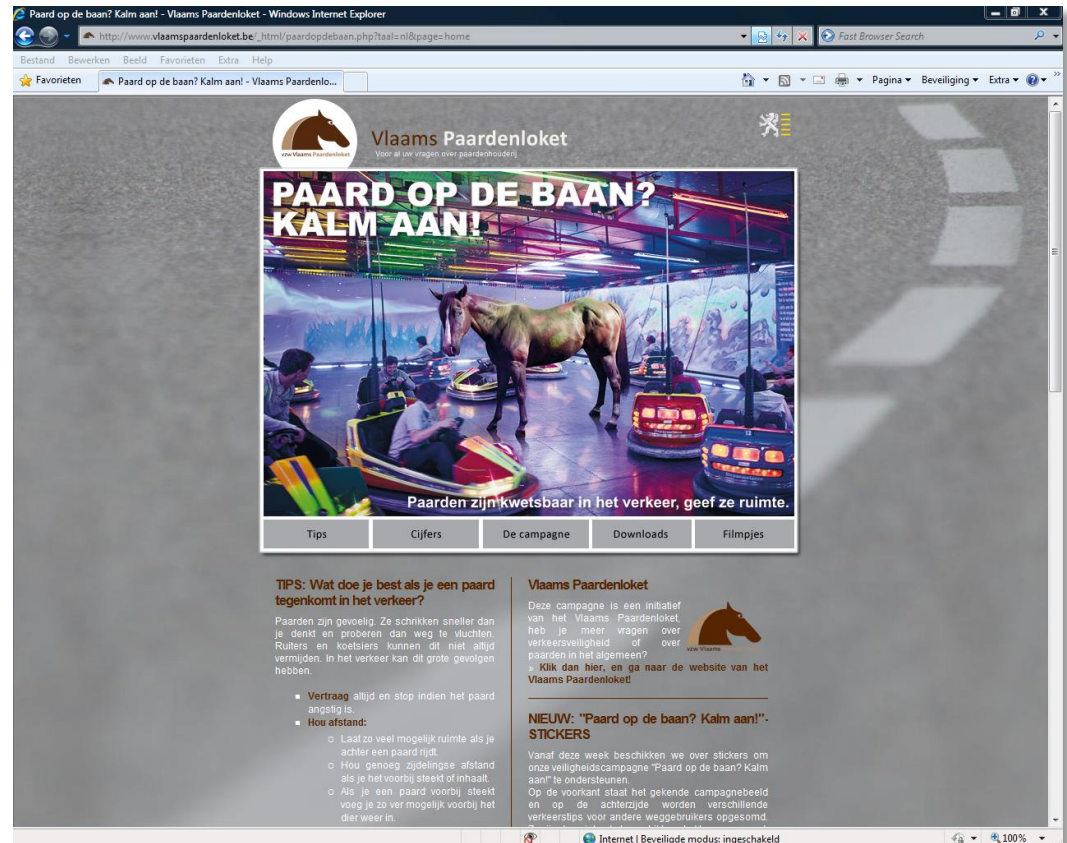
- VRT Journaal
- Joe FM
- Qmusic
- GVA | De Morgen | Het Nieuwsblad | HBVL
- Hippische & agrarische media
- ...

Website

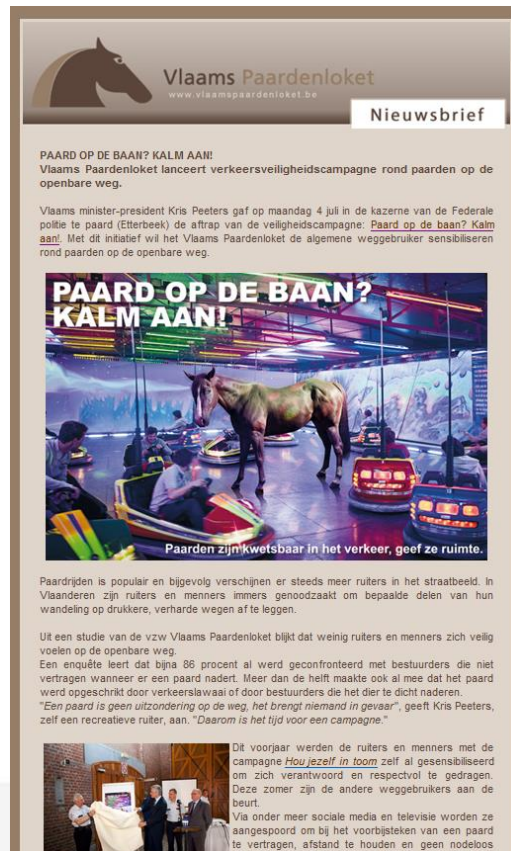
Tot 14770 unieke bezoekers / maand

- Nieuwsberichten
- Banner
- Subwebsite
 - Tips
 - Cijfers
 - De campagne
 - Downloads
 - Filmpjes

Nieuwsbrieven

- +/- 12.000 abonnees

Facebook

14 maart 2013

1.844 vind-ik-leuks

- 81% vrouwen
- 18% mannen

Affiches en stickers

- Stickers: 60.000 | Affiches: 3.000
- Beurzen (Jumping Zangersheide, Agribex, Jumping Mechelen, FHE)
- Wekelijkse aanvragen
- Vrijwillig uitgedeeld door paardenliefhebbers
- Wordt verzonden naar alle LRV-, VVR- en VLP-clubs
- ...

Televisie

- Eigen sensibiliseringsreportage (5min)
 - + 219x uitgezonden op alle regionale zenders in Vlaanderen (gemiddeld bereik per week: 2.402.000 personen)
 - TV-theek Telenet (11.217 views tot oktober)
 - Website Hippo-tv (7.347 views tot oktober – Teaser vertoond)
 - Extra uitzendingen WTV en Focus TV (75.000 views)
- Kijk Uit (VRT)
 - 2 reportages gemaakt en meermaals uitgezonden
 - Maart 2011 | Augustus 2011
- Veilig Thuis (VTM)
 - 2 reportages gemaakt en meermaals uitgezonden
 - April 2011 | Juni 2011
- VRT- en VTM-journaal

Campagnevideo

Paard op de baan? Kalm aan!

En verder

- Gratis spandoeken maneges en pensionstallen
 - 135 bestellingen
 - 75 verschillende bedrijven
 - Levering paasvakantie
 - Gelegenheid motiveren gemeenten
- (Pers)bericht
 - Spandoeken
 - Cijfers verkeersveiligheid rond maneges en pensionstallen
 - Cijfers verkeersslachtoffers
- Kijk uit (uitzending 19 april 2013)

En verder

VZW VLAAMS PAARDENLOKET ACTIE

GRATIS SPANDOEK PAARD OP DE BAAN? KALM AAN!
VOOR PENSIONSTALLEN EN MANEGES

1x1m

2x1m

PAARD OP DE BAAN? KALM AAN!
Paarden zijn kwetsbaar in het verkeer, geef ze ruimte.

Voorlopige ontwerpen
Tekst en afbeeldingen blijven behouden maar
verhoudingen en posities kunnen veranderen!

Materiaal
Mesh: Buitengebruik, duurzaam, winddoorlatend
Bedrukking: Kleurbedrukking in hoge kwaliteit
Bevestiging met behulp van aluminium ringen (+/- elke 30 cm)

GEINTERESSEERD?
Vraag voor 8/10/12 een spandoek aan via katrienvanmiert@vlaamspaardenloket.be.
Wanneer wij een beeld hebben van het aantal aanvragen doen we het mogelijke om
hierop in te gaan. U kan ons ook uw specifieke wensen bezorgen. Wij zullen deze in overweging nemen.

Opgelet! Vraag uw gemeente naar de plaatselijk reglementen.

vzw Vlaams Paardenloket
Duboislaan 2 • 3160 Hise (Antwerpen)
T 02 658 09 50 • F 02 658 09 51
info@vlaamspaardenloket.be
www.vlaamspaardenloket.be

vzw Vlaams Paardenloket

NIEUW: Campagne zichtbaarheid

vzw Vlaams Paardenloket

Val op in het verkeer
Goed geEQUipeerd de weg op

Fluopaard

Laat je niet verassen

- Van levensbelang op **ieder moment** van de dag en tijdens elke periode van het jaar
- Plots oprukkende **mist**, onverwachtse donkere **wolken** of vroeg invallende **schemering**
- **Bospaden** sowieso al donker, zelfs op een zonnige zomerdag
- Rustige **landelijke wegen**
 - Zelden voorzien van (intensieve) straatverlichting
 - Veel gemotoriseerde bestuurders rijden er te snel.
- Extra opletten bij **regenweer of wisselende temperaturen**: Aangeslagen of natte ruiten automobilisten

Zichtbaarheid

Alle ruiters en koetsen die

- tijdens het vallen van de avond,
- tijdens het aanbreken van de dag of
- overdag bij een zichtbaarheid van minder dan 200 meter

de openbare weg op gaan moeten voorzien zijn van

- een wit of geel licht vooraan **en**
- een rood licht achteraan

Verplichtingen

- Beide lichten mogen in één enkel apparaat verenigd zijn en moeten aan de linkerzijde van de koest of de ruiter bevestigd worden.
- Let er uiteraard steeds op dat de verlichting duidelijk genoeg is.
- Het rode achterlicht moet 's nachts, bij helder weer, zichtbaar zijn van op een afstand van minimum 100 meter.
- In België zijn knipperende lichten toegestaan.
- Koetsen dienen ten allen tijde voorzien zijn van driehoekige reflectoren achteraan. Aan te raden, maar niet verplicht, zijn bijkomende oranje reflectoren aan de zijkant van de koets (tussen 40 en 120 cm hoog).

Voorzie meer dan je moet

Paard in de schijnwerpers

- Andere weggebruikers **verwachten** zelden paarden tegen te komen.
- Als ze dit te laat merken kunnen ze niet optimaal met je paard **rekening houden** (grondig vertragen, veel afstand houden, vermijden dat het paard schrikt,...).
- Koetsiers van **meerspannen** dienen al hun paarden grondig uit te rusten met fluorescerend/reflecterend/lichtgevend materiaal zodat de andere weggebruikers de lengte en breedte van het span goed kunnen **inschatten**.

Voorzie meer dan je moet

*Lichtgevende / reflecterende / fluorescerende items
(enquête ruitershops)*

- Strips
- Helmlamp
- Gecombineerde lamp
- Deken
- Staartbeschermer
- LED-lampjes
- Frontriemstrip
- Teugelstrips
- Hesje
- Bandages
- Halster
- Zadeldoek
- Pijpkousen
- Regenbroek
- Helmhoes
- Springschoenen
- Zweep
- Oormuts
- Jas
- Helmband
- Borstriem
- Ruiterbroek
- Touw
- ...

Tips

- **Vermijd** rijden in het donker.
- Begeef je op goed **verlichte wegen**.
- Draag reflecterend materiaal **ter hoogte van autolichten**. Zo kaatsen zij het licht het felste terug.
- Draag ook reflecterende/fluorescerende/lichtgevende accessoires **ter hoogte van een fietser**. Aangezien automobilisten steeds verwachten om fietsers tegen te komen zijn ze hier extra alert voor.

Tips

- Wil je dat je op tijd gezien wordt zodat een aanrijdende automobilist nog voldoende tijd heeft om te stoppen, draag dan altijd **reflecterend** materiaal. In de dimlichten van een aanrijdende auto ben je met reflecterende accessoires meestal zichtbaar van op 150 meter afstand. Vergeet daarbij niet dat auto's, motors, enz.. een langere remafstand nodig hebben bij hogere snelheden en slechte weersomstandigheden.
- Bij schemering zien automobilisten veel beter **lichte** dan donkere kledij.

Tips

- Niet alle reflecterende producten zijn van gelijkwaardige kwaliteit. Wanneer ze aan de Europese normen voldoen zal je er de letters “**CE**” op terugvinden. Op paardenmateriaal ga je het niet altijd vinden. Dan kan de prijs een leidraad zijn.
- Onthoud altijd: Wanneer jij een andere weggebruiker **ziet**, betekent dit niet zeker dat hij/zij jou ook gezien heeft.
- Rij **preventief**: Hou je aan de verkeersregels en tracht niets te doen dat de andere weggebruikers niet van je verwachten.

Campagne

- Nieuwjaarskaartje
- Digitale brochure op website Vlaams Paardenloket
- Facebook fotowedstrijd (Pagina: Hou jezelf in toom)
- Demonstraties Flanders Horse Expo
- Inhoudelijke vragenwedstrijd Flanders Horse Expo
- ...

Katrien Van Miert
vzw Vlaams Paardenloket

02/658.09.50 | katrienvanmiert@vlaamspaardenloket.be

vzw Vlaams Paardenloket

